

TERVEYTEEN LIITTYVÄ ELÄMÄNLAATU SYVÄN HYPOTERMIAN JA VERENKIERRON PYSÄYTYKSEN JÄLKEEN

Juhani A. Stewart¹, Veera H. Ilkka¹, Janne J. Jokinen², Anne P. Vakkuri³, Raili T. Suojaranta³, Johanna Wennervirta³, Ulla-Stina Salminen⁴

¹Helsingin Yliopisto; ²Kirurgian klinikka, Päijät-Hämeen Keskussairaala; ³HYKS ATeK; ⁴HYKS Sydän- ja keuhkokeskus, Sydänkirurgian linja

► **Tutkimuksen tarkoitus.** Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida rinta-aortan leikkauksissa käytetyn verenkierron pysäytyksen ja syvän hypotermian vaikutusta terveyteen liittyvään elämänlaatuun, verraten tuloksia sekä ohitusleikattujen kontrollipotilaiden että kansallisen verrokkiväestön elämänlaatuun.

Aineisto ja menetelmät.

Prospektiivinen tietojen keräys toteutettiin marraskuusta 2007 marraskuuhun 2011. Tutkimuspotilaiksi kerättiin 30 (M/N = 22/8) verenkierron pysäytyksen (25 [9-110] min) ja syvän hypotermian (18.0 [17.5-26.0] °C) aikaisen rinta-aortan leikkauksen läpikäynyttä potilasta. Kontrolliryhmään kerättiin 31 (M/N = 25/6) ohitusleikattua potilasta, joista 16 leikattiin sydänkeuhkokoneen avulla ja 15 ilman sydänkeuhkokonetta. Ikä- ja sukupuolivakioidun verrokkiväestön tiedot kerättiin kansallisesta haastattelututkimuksesta¹.

Haastattelututkimus toteutettiin RAND-36 terveyteen liittyvän elämänlaadun mittarilla (**fyysinen toimintakyky, roolitoiminta: fyysinen, roolitoiminta: psyykinen, tarmokkuus, psyykinen hyvinvointi, sosiaalinen toimintakyky, kivuttomuus, koettu terveys**),

Tulokset. Aorttaleikattujen potilaiden ryhmässä todettiin 3 (10%) sairaalakuolemaa ja 4 (13%) potilasta sai pysyvän neurologisen komplikaation, kontrollipotilaiden ryhmässä ei

havaittu sairaalakuolemia tai pysyviä neurologisia komplikaatioita.

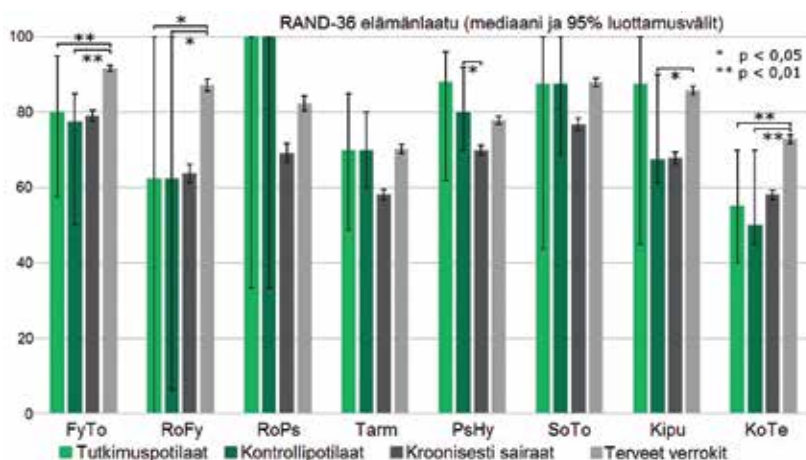
Elossa olevista tutkimuspotilaista haastateltiin 22 (85%; M/N = 16/6) ja kontrollipotilaista 17 (59%; M/N = 13/4). Haastatteluhetki oli tutkimuspotilailla 6.8 (5.0-8.0) vuotta ja kontrollipotilailla 6.3 (4.6-7.8) vuotta leikkauksen jälkeen. Haastatteluhetkellä keski-ikä oli tutkimuspotilailla 66.5 (45.0-81.0) vuotta ja kontrollipotilailla 69.0 (43.0-82.0) vuotta. Tutkimuspotilaiden elämänlaatu ei eronnut kontrollipotilaiden tai kroonisesti sairaan verrokkiväestön tuloksista. Kontrollipotilaiden psyykinen hyvinvointi oli

verrokkiväestöä parempaa, muuten elämänlaadussa ei havaittu eroja.

Johtopäätökset. Huolimatta syvästä hypotermiasta ja verenkierron pysäytyksestä, nousevan aortan leikkauksen läpikäyneiden potilaiden elämänlaatu vastaa ohitusleikattujen potilaiden sekä ikä- ja sukupuolivakioidun, kroonisesti sairaan verrokkiväestön elämänlaatua. ■

Viitteet

1. Aalto A-M *et al.* Rand-36 terveyteen liittyvän elämänlaadun mittarina: mittarin luotettavuus ja suomalaiset väestöarvot. STAKES, Tutkimuksia 101, 1999

Kuva 1. Terveeseen liittyvän RAND-36 elämänlaatu-kyselyn tulokset vertailuryhmiin, merkittävästi eroavat tulokset on merkitty hakasuluihin (tutkimuspotilaiden ylle, kontrollipotilaille alle). Kyselyn osa-alueet ovat fyysinen toimintakyky (FyTo), roolitoiminta – fyysinen (RoFy), roolitoiminta – psyykinen (RoPs), tarmokkuus (Tarm), psyykinen hyvinvointi (PsHy), sosiaalinen toimintakyky (SoTo), kivuttomuus (Kipu) ja koettu terveys (KoTe).